

**УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ БЕРДИЧІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ГІМНАЗІЯ № 11 м. БЕРДИЧЕВА БЕРДИЧІВСЬКОГО РАЙОНУ
ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні педагогічної ради
31.08.2026 протокол № 1/26-27

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом директора гімназії
№ 132/01-01 від 03.09.2026

**Освітня програма базового рівня освіти
ГІМНАЗІЇ № 11
м. Бердичева Бердичівського району
Житомирської області
на 2026-2029 рік**

**Загальні положення освітньої програми базового рівня освіти 5-9 класи
гімназії № 11 м. Бердичева Бердичівського району Житомирської області
(далі-заклад освіти)**

Освітня програма базового рівня освіти закладу освіти, розроблена на виконання Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898 «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти» зі змінами, затвердженими постановою КМУ від 30.08.2022 № 972, на основі типової освітньої програми для 5-9 класів для ЗЗСО, затвердженої наказом МОН № 1430 від 17.08.2026.

Освітня програма закладу освіти окреслює підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт) та використання закладом освіти в освітній діяльності освітніх програм на кожному циклі (адаптаційний цикл та цикл базового предметного навчання) базової середньої освіти.

Освітня програма визначає і включає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в рамках навчальних планів; розподіл навчального навантаження між освітніми галузями за роками навчання;

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких містить дана програма; зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);

форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

інструментарій оцінювання здобувачів освіти;

перелік модельних навчальних програм;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу освіти досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом

(свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочати учні й учениці, які внаслідок повномасштабного вторгнення на територію України перебували за кордоном та/або на тимчасово окупованій території України, та на момент зарахування (переведення) до 5-9 класів закладу освіти не мають документа(ів), що підтверджує завершення здобуття освіти на попередньому рівні (у попередньому класі), після проходження ними процедури визнання результатів навчання, визначеної Порядком визнання на рівнях повної загальної середньої освіти результатів навчання, здобутих шляхом формальної та/або неформальної освіти у суб'єктів освітньої діяльності, розміщених за кордоном, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 червня 2025 року № 734, та/або Порядком визнання на рівнях повної загальної середньої освіти результатів навчання осіб, які проживали на тимчасово окупованій території України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 23 лютого 2026 року № 338, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 13 квітня 2026 року за № 496/45890. З метою забезпечення доступу до освіти та її неперервності, оцінювання і визнання результатів навчання таких учнів та учениць здійснюється відповідно до Методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної

середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України 15 травня 2023 року № 563 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України 20 серпня 2025 року № 1162).

Визнання результатів навчання здобувачів освіти із числа внутрішньо переміщених осіб може бути здійснено на основі довідки або іншого документа, виданого закладом освіти, у якому дитина здобувала освіту за місцем тимчасового перебування.

Для проведення визнання результатів навчання або підсумкового оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти та циклі базового предметного навчання базової середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями та за роками навчання

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладу сформовано для класів з навчанням українською мовою.

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання. Мінімальну й максимальну кількість навчальних годин за освітніми галузями й роками навчання визначено відповідно до базових навчальних планів базової середньої освіти (додаток 23 Державного стандарту) і типових освітніх програм. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у річному навчальному плані, далі – навчальний план (додаток 1), який є складовою частиною даної програми.

Загальний обсяг навчального навантаження конкретизує навчальний план, що дає цілісне уявлення про зміст і структуру базового рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план базового рівня освіти передбачає реалізацію освітніх галузей базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Освітня програма містить навчальний план з українською мовою навчання.

Керуючись пунктом 26 Державного стандарту, заклад освіти визначає:

кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі в межах кількості годин, визначених Типовою освітньою програмою для відповідної освітньої галузі;

кількість навчальних годин на вивчення окремих освітніх компонентів галузі в межах навчальних годин, визначених освітньою програмою закладу для відповідної освітньої галузі;

кількість навчальних годин на вивчення вибіркового освітніх компонентів у межах годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами.

Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами заклад освіти може використовувати для збільшення кількості годин на обов'язкові освітні компоненти (навчальні предмети / інтегровані курси) до максимальної кількості годин для відповідної освітньої галузі або перерозподіляти їх на вибірково освітні компоненти та/або для проведення індивідуальних консультацій і групових занять, зокрема для подолання втрат у навчанні.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані закладу загальної середньої освіти не перевищує загальну річну кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначену базовим навчальним планом, із дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження.

Перерозподіл годин між освітніми галузями, навчальними предметами та/або Інтегрованими курсами відбувається за рішенням педагогічної ради шляхом схвалення навчального плану.

Заклад освіти може додавати в навчальний план вибіркові освітні компоненти, що не вказані в Типовій освітній програмі. Для цих освітніх компонентів заклад освіти використовує модельні навчальні програми, які отримали гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»/«Схвалено для використання в освітньому процесі» в установленому порядку, або на основі модельних розробляє навчальні програми, які затверджує педагогічна рада закладу освіти.

Спираючись на модельні навчальні програми, заклад освіти може розробляти навчальні програми предметів, інтегрованих курсів, що мають містити опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами. Формування змісту навчальних предметів, інтегрованих курсів може здійснюватися шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників.

Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм затверджується педагогічною радою закладу освіти.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази, кадрового забезпечення і відображається в навчальній програмі.

Для недопущення перевантаження учнів враховується їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). Так, у закладі освіти за рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музичне мистецтво, мистецтво, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки № 128 від 20.02.2002 в редакції наказу МОН № 808 від 03.06.2025, зі змінами «Про затвердження порядку поділу класів на групи під час вивчення окремих навчальних предметів у державних, комунальних закладах загальної середньої освіти».

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від постановою КМУ від 30.08.2022 № 972, «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний план зорієнтований на здобуття базової освіти за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
	Спілкування державною (і рідною — у	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в

1	разі відмінності) мовами	різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для

		повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.
	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з

7		метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних;

		ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.
--	--	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні освітнього середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальні для закладу освіти проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.

Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, педагоги не лише показуватимуть виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створюють умови для самостійного виведення нового знання, перевірку його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Перелік освітніх галузей

Освітню програму закладу освіти укладено за такими освітніми галузями:

- Мовно-літературна.
- Соціальна і здоров'язбережувальна.
- Громадянська та історична.

- Інформатична.
- Мистецька.
- Математична.
- Природнича.
- Технологічна.
- Здоров'я і фізична культура.

Логічна послідовність вивчення предметів

Розкривається у відповідних навчальних програмах з кожного предмету.

Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується у закладі освіти у безпечному освітньому середовищі та з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного й інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Форми організації освітнього процесу визначає педагогічна рада закладу освіти та відображається в освітній програмі закладу освіти. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти.

Освітній процес організовується за очною, змішаною або дистанційною формою, залежно від безпекової ситуації, пов'язаної з дією воєнного стану.

За потреби заклад освіти організовує здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладу освіти.

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосовувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова

конференція (для 8-9 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти закладу освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма закладу освіти, сформована на основі Типової освітньої програми і не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Її схвалила педагогічна рада закладу освіти та затверджена директором. Окрім освітніх компонентів для

вільного вибору здобувачами освіти, які є обов'язковими, за рішенням закладу вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті закладу. На основі цієї освітньої програми складено та затверджено навчальний план закладу освіти, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Інструментарій оцінювання здобувачів освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 04 травня 2026 року № 722 «Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24 червня 2026 року за № 922/46316, а також методичних рекомендацій щодо особливостей оцінювання результатів навчання здобувачів базової середньої освіти, що розробляються та затверджуються Міністерством освіти і науки України.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану закладу освіти. Педагогічна рада закладу освіти може прийняти рішення про оцінювання результатів навчання предметів варіативної частини навчального плану. Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оцінювальних судженнях. Оцінювання здійснюють за визначеними критеріями, які дають змогу встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягають учні й учениці.

Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтоване на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Методи та інструменти оцінювання вчитель обирає самостійно з урахуванням очікуваних результатів навчання, специфіки навчального предмета, інтегрованого курсу та освітніх потреб учнів. Для отримання інформації про досягнення результатів навчання використовуються: педагогічне спостереження, усні й письмові відповіді, тести, практичні та лабораторні роботи, робота з текстами, даними й джерелами, розв'язання задач і навчальних проблем, дослідження, проекти, створення й презентація продуктів, комплексні завдання та інші доцільні способи.

Частотність і процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, педагоги визначають з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета / інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом у цілому та етапу опанування очікуваним результатом навчання зокрема.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання та державна підсумкова атестація.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку.

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюється відповідно до вимог навчальних програм із застосуванням основних форм та способів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування); письмової (виконання діагностичних, самостійних, контрольних робіт, тестування, робота з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами, тощо); цифрової (тестування в електронному форматі); практичної (виконання різних видів експериментальної роботи та навчальних проєктів, виготовлення виробів роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами, тощо).

I. Загальні положення інструментарію оцінювання

1. Компетентнісна освіта в закладі освіти зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів.
2. Результати навчальної діяльності учнів на всіх етапах освітнього процесу не обмежуються знаннями, уміннями, навичками. Метою навчання в закладі освіти є формування компетентностей, як загальної здатності, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості.
3. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів закладу освіти (далі-критерії) реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.
4. З метою неперервного відстеження результатів базової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, гімназійному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей освіти та вчасно приймати необхідні управлінські рішення.
5. Критерії складені на основі компетентнісного підходу і враховують не лише навчальні досягнення, але і творчі, проєктно-дослідницькі, особистісні, соціально-значущі результати, уміння вирішувати проблеми, що виникають у різних життєвих ситуаціях. Тому в закладі освіти підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів освіти з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

II. Формувальне оцінювання

1. Навчальні досягнення здобувачів освіти у 5-9-х класах підлягають формувальному та підсумковому (бальному) оцінюванню.
2. Формувальне оцінювання учнів закладу освіти проводиться відповідно до наказів і листів Міністерства освіти і науки України, Методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо формувального оцінювання учнів.
3. Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток здобувачів освіти; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання, відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.
4. Формувальне оцінювання проводиться як одна з форм поточного оцінювання.
5. Групова робота здобувачів освіти оцінюється вербально, враховуючи:

- активність;
- наполегливість;
- вміння працювати в команді;
- креативність;
- уміння вислуховувати думки інших;
- бажання пропонувати власні ідеї та аргументовано їх відстоювати;
- уміння допомагати іншим учасникам групи, команди;
- уміння проаналізувати завдання;
- уміння із створених варіантів вирішення проблеми виокремити оптимальний;
- уміння взяти на себе відповідальність за обраний варіант розв'язання завдання;
- повага до думок і дій інших членів команди;
- уміння адекватно реагувати на зауваження і критику;
- уміння підтримувати позитивний клімат в групі;
- уміння помічати і не залишати поза увагою цінні ідеї та думки;
- бажання презентувати роботу групи;
- культуру спілкування в групі.

6. Критерії вербального оцінювання.

6.1. Початковий рівень (відтворення):

- Старайся! Будь уважним! Говори чіткіше! Спробуй не поспішати!
- Твоя письмова робота має бути кращою!
- Ти можеш більше! Зосередься, зверни увагу на ...
- Ти здатний на краще! Відповідай конкретніше!
- Ти вже більше працюєш над собою!
- А ти як думаєш, що у тебе не так?
- Не сумуй, у тебе все вийде!
- Доклади більше старань!
- У тебе все вийде, доопрацюй!
- Я вірю в тебе!
- Вірю, можеш краще!
- Я рада (радий), що ти зрозумів правильно!
- Уже краще! Значно краще!

6.2. Середній рівень (розуміння сприйнятого):

- Досить добре! Щодня це тобі вдається краще!
- Значно краще! Так тримати!
- З успіхом тебе! Я пишаюся тобою!
- Дуже добре! Твоя робота мене дуже потішила!
- Досить вдало! Я щиро радію за тебе!

6.3. Достатній рівень (застосування знань):

- Вітаю! Це те, що треба!
- Я погоджуюся з тобою! Я знала (знав), що ти можеш це зробити!
- Ти вмієш правильно висловлюватися! Гарно зроблено!
- Який ти дотепний! Мені приємно бачити твою роботу!
- Ти багато вже вмієш! Як влучно!
- Чудово! Молодець! Це твоя перемога!

6.4. Високий рівень (вияв творчих здібностей):

- Ти можеш творити! Маєш рацію!
- Задоволена (задоволений) твоєю роботою!
- Ти маєш власну думку!
- Блискуча відповідь! Пречудово!
- Розумник (розумниця)! Відмінно! Прекрасно! Бездоганно!
- Ми пишаємося тобою! Ти нас порадував!
- Ти маєш своє «я»!
- Ми гордимся твоїми досягненнями!
- Надзвичайно! Довершено! Зразково!

III. Оцінювання навчальних досягнень учнів під час перевірки набутих знань

Рівень навчальних досягнень	Характеристика навчальних досягнень здобувача освіти	Бали
Початковий	Усвідомлює відповідальність про власне навчання, знає правила техніки безпеки життєдіяльності; пригадує тему попереднього уроку.	1
	Враховує культурні особливості співрозмовників, дотримується етики спілкування і взаємодії у соціумі. Називає основні поняття, орієнтується в термінології.	2
	Розпізнає і називає об'єкти, формули, фігури, умовні позначення. Повторює почуте, прочитане.	3
Середній	Частково, з допомогою учасників освітнього процесу відтворює основні визначення, правила (формулювання тверджень).	4
	Може відтворити значну частину навчального матеріалу, має стійкі навички виконання елементарних дій.	5
	Може стисло викласти свої думки з теми; пояснює основні поняття. Уміє виконувати просте навчальне завдання.	6
Достатній	Відтворює матеріал попереднього уроку з частковим обґрунтуванням основних положень, виявляє допитливість. Уміє застосовувати навчальний матеріал у стандартних ситуаціях.	7
	Пояснює матеріал теми, допускаючи незначні помилки, неточності; виявляє наполегливість. Самостійно визначає спосіб вирішення навчального завдання.	8
	Знає і розуміє поняття, обґрунтовує і наводить приклади, вміє мотивувати себе до навчальної діяльності. Вільно володіє навчальним матеріалом і застосовує знання на практиці. Самостійно знаходить і виправляє допущені помилки.	9
Високий	Застосовує теоретичні знання для розв'язування типових завдань з їх обґрунтуванням; грамотно і логічно висловлює думку. Робить висновки і узагальнення.	10
	Застосовує теоретичні знання для розв'язування нестандартних завдань з обґрунтуванням дій, аргументує і веде діалог. Оцінює результати власної діяльності.	11
	Застосовує теоретичні знання для розв'язування стандартних і нестандартних завдань; творчо їх використовує у процесі продуктивної діяльності; висловлює свою думку, обґрунтовує її. Усвідомлює необхідність навчання протягом усього життя.	12

IV. Оцінювання навчальних досягнень учнів під час узагальнення і систематизації набутих знань

Рівень навчальних досягнень	Характеристика навчальних досягнень здобувача освіти	Бали
Початковий	Знає і виконує правила техніки безпеки життєдіяльності; пригадує матеріал теми, знає деякі визначення, терміни і об'єкти.	1
	Може фрагментарно відтворити інформацію про окремі об'єкти, явища і факти.	2
	Має знання незначного загального обсягу за відсутності сформованих умінь і навичок. З допомогою вчителя виконує елементарні завдання.	3
Середній	Застосовує набуті знання для розв'язування типових завдань; може з допомогою учасників освітнього процесу відтворити частину навчального матеріалу.	4
	Самостійно, з помилками і неточностями дає визначення. Має стійкі навички виконання елементарних дій з опрацювання даних.	5
	Розуміє та розрізняє типи об'єктів і процесів для розв'язування завдань. Розв'язує типові завдання на одну дію.	6
Достатній	Розв'язує вправи, що передбачають декілька кроків із застосування фактів, формул, теорем, законів, понять з теми. Уміє виконувати навчальні завдання, передбачені програмою.	7
	Вміє здійснювати поділ об'єкта на складові, знаходити спільні риси або різницю між ними. Намагається аналізувати, встановлювати зв'язки.	8
	Використовує типи об'єктів та процесів для розв'язування завдань із різних предметних галузей. Уміє аналізувати та систематизувати інформацію. Використовує додаткові засоби для пошуку потрібної інформації.	9
Високий	Розв'язує завдання з обґрунтуванням своїх дій, пропонує різні методи і підходи, розв'язує завдання з логічним навантаженням, що відповідають вимогам державної програми у повному обсязі.	10
	Володіє системними знаннями з предмета і оцінює результати своєї роботи. Планує і проводить навчальні дослідження (експерименти) та оцінює результати власної діяльності.	11
	Створює моделі об'єктів та процесів для розв'язування завдань. Аргументує свої міркування посилаючись на факти з різних предметних галузей.	12

V. Оцінювання навчальних досягнень учнів під час застосування набутих знань

Рівень навчальних досягнень	Характеристика навчальних досягнень здобувача освіти	Бали
Початковий	Розпізнає окремі об'єкти, явища і факти. Виконує правила техніки безпеки життєдіяльності.	1
	З допомогою учасників освітнього процесу опановує засоби діяльності.	2
	Має фрагментарні знання незначного загального обсягу за відсутності сформованих умінь і навичок. Потребує допомоги.	3
Середній	Організовує свою діяльність, виконує елементарне завдання за зразком.	4
	Застосовує засоби планування для своєї діяльності. Послугується технологічними пристроями.	5
	Співпрацює з членами соціуму, може пояснити, продемонструвати об'єкти, процеси, ідеї вирішення питання (завдання). Має стійкі навички виконання основних дій.	6
остатній	Розв'язує комбіновані завдання без достатніх пояснень, самостійно виправляє вказані помилки.	7

	Розв'язує комбіновані завдання, частково описуючи алгоритм розв'язання. Долає перешкоди, як ключові чинники успіху навчально-пізнавального процесу.	8
	Розв'язує комбіновані завдання; грамотно, логічно структурує і опрацьовує дані.	9
	Застосовує набуті вміння і навички для розв'язування типових завдань з їх обґрунтуванням; грамотно і логічно висловлює думку.	10
Високий	Має гнучкі знання в межах вимог навчальної програми. Розв'язує нестандартні завдання, пропонуючи різні способи. Оцінює результати власної діяльності.	11
	Осміслено використовує набуті стійкі, системні вміння і навички для розв'язування стандартних і нестандартних завдань; творчо їх використовує у процесі продуктивної діяльності; висловлює свою думку, обґрунтовує її. Усвідомлює необхідність навчання протягом усього життя.	12

VI. Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів

Рівень	Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою вияву вмінь
1	2	3	4	5	6	7
Початковий	1	сприймає інформацію, отриману від особи, яка провадить педагогічну діяльність (далі — педагогічний працівник) (інших осіб), намагається відповідати на прості запитання за змістом отриманої інформації, припускаючись суттєвих змістових і логічних помилок	виконує частину навчальних дій / простих завдань за наданим зразком	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності лише за участі педагогічного працівника; потребує постійного зовнішнього контролю	уникає комунікації, реагує на звернення лише за зовнішнього спонукання; не виявляє інтересу до спільного обговорення, не реагує на думки інших	виявляє вміння в окремих випадках
	2	розпізнає частину інформації, отриманої від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, намагається відповідати на прості запитання за змістом отриманої інформації, припускаючись змістових і логічних помилок	виконує навчальні дії / прості завдання за наданим зразком	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності лише за участі педагогічного працівника; потребує постійного зовнішнього контролю	уникає комунікації, реагує на звернення лише за зовнішнього спонукання; не виявляє інтересу до спільного обговорення, не реагує на думки інших	виявляє вміння в окремих випадках

	3	відтворює за зразком частину інформації, отриманої від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, відповідає на прості запитання за змістом отриманої інформації, припускаючись змістових і логічних помилок	виконує навчальні дії / прості завдання за наданим зразком	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності лише за участі або з допомогою педагогічного працівника; потребує періодичного зовнішнього контролю	уникає комунікації, реагує на звернення лише за зовнішнього спонукання; не виявляє інтересу до спільного обговорення, не реагує на думки інших	виявляє вміння в окремих випадках
Середній	4	відтворює основну інформацію, отриману від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, знаходить в отриманій інформації відповіді на прості запитання	виконує типові репродуктивні завдання за зразком / запропонованим алгоритмом	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з допомогою педагогічного працівника; виконує частину завдання під час роботи в групі з допомогою інших учасників групи	включається в комунікацію за ініціативою інших; реагує на звернення не завжди по суті; взаємодіє з групою формально	виявляє вміння епізодично
	5	застосовує інформацію, отриману від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, формулює за змістом отриманої інформації окремі запитання	виконує репродуктивні завдання за зразком / запропонованим алгоритмом	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з допомогою або під керівництвом педагогічного працівника; виконує спільне завдання в групі з частковою допомогою інших учасників групи	підтримує діалог, ініційований іншими; взаємодіє з групою пасивно	виявляє вміння епізодично
	6	застосовує інформацію, отриману від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, формулює уточнювальні запитання за змістом отриманої	виконує частково-пошукові завдання за зразком / запропонованим алгоритмом	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності під керівництвом педагогічного працівника; виконує спільне завдання в групі	підтримує діалог, ініційований іншими; виявляє готовність до взаємодії, проте не завжди діє активно	виявляє вміння епізодично

		інформації		відповідно до визначених обов'язків, за потреби звертається по допомогу до інших учасників групи		
Достатній	7	знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію, перетворює один вид інформації в інший за зразком, формулює запитання за змістом отриманої інформації	виконує окремі дослідницькі завдання за узгодженим алгоритмом, розпізнає стандартні проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з опосередкованою допомогою педагогічного працівника, співпрацює під час роботи в групі	долучається до комунікації переважно з ініціативи інших; виявляє готовність до взаємодії, проте не завжди діє активно	виявляє вміння постійно в типових ситуаціях
	8	зіставляє і порівнює за заданою ознакою інформацію, отриману з різних джерел, перетворює один вид інформації в інший	виконує типові дослідницькі завдання, вирізняє проблемні ситуації з-поміж запропонованих, розв'язує їх відомим способом	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з опосередкованою допомогою педагогічного працівника, активно співпрацює з іншими учасниками групи, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі	долучається до комунікації, за потреби ініціює комунікацію; порівнює позиції учасників комунікації; бере участь у пошуку рішень	виявляє вміння постійно в типових ситуаціях
	9	аналізує інформацію, отриману з різних джерел	виконує типові дослідницькі та окремі частково-пошукові завдання; вибирає з-поміж запропонованих можливі способи розв'язання проблемних ситуацій	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з опосередкованою допомогою педагогічного працівника; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові й нетипові	долучається до комунікації та може її ініціювати; аналізує позиції інших осіб, розвиває ідеї, запропоновані іншими; порівнює власні думки з думками інших, наводить аргументи	виявляє вміння постійно в типових ситуаціях

				завдання		
Високий	10	узагальнює інформацію, отриману з різних джерел	виконує дослідницькі та окремі творчі завдання; вибирає із множини відомих доцільні способи розв'язання проблемних ситуацій, пропонує альтернативні способи розв'язання проблемних ситуацій	долучається до організації роботи групи / активно співпрацює в групі для досягнення навчальних цілей; аналізує власні навчальні дії та дії групи щодо досягнення навчальних цілей	ініціює комунікацію, конструктивно реагує на думки інших; пропонує ідеї, обстоює їх	виявляє вміння системно в типових і нетипових ситуаціях
	11	оцінює інформацію, отриману з різних джерел за наданими критеріями	виконує дослідницькі та творчі завдання; пропонує різні способи розв'язання проблемних ситуацій і розв'язує їх різними способами	планує та організовує співпрацю в групі для досягнення навчальних цілей; конструктивно взаємодіє у групі, аналізує та обґрунтовує власні навчальні дії, аналізує дії групи щодо досягнення навчальних цілей	активно ініціює та підтримує комунікацію; оцінює позиції інших та власну позицію в обговоренні, розвиває думки інших учасників комунікації	виявляє вміння системно в типових і нетипових ситуаціях
	12	оцінює інформацію, отриману з різних джерел	виконує дослідницькі та творчі завдання; пропонує різні способи розв'язання нестандартних проблемних ситуацій і розв'язує їх доцільними способами, аргументуючи свій вибір	усвідомлено діє в нестандартних ситуаціях самостійно / в парі / групі, оцінює ризики й прогнозує наслідки; обґрунтовує, аналізує та оцінює власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює / планує / організовує співпрацю в групі для	виступає посередником у комунікації; оцінює позиції інших та власну позицію в обговоренні, формує власну лінію обґрунтування; спрямовує взаємодію на досягнення спільної мети; надає конструктивний зворотний зв'язок	виявляє вміння системно в типових і нетипових ситуаціях

				досягнення навчальних цілей; оцінює власний внесок та діяльність групи для отримання очікуваного результату		
--	--	--	--	---	--	--

Додаток 1
Навчальний план
для 5,6,7,8,9-х класів з навчанням українською мовою

Перелік модельних навчальних програм
для здобувачів освіти базового рівня (5-6 класи) гімназії № 11

Вибір модельних навчальних програм заклад освіти здійснює з дотриманням єдності підходу в межах циклу освіти: якщо на рівні п'ятого/ шостого класу в певній освітній галузі обрано певний навчальний предмет/ інтегрований курс, цей же предмет або інтегрований курс продовжується і на рівні шостого / восьмого-дев'ятого класу(ів) відповідно. Між циклами освіти заклад освіти може змінювати підхід: якщо в п'ятому-шостому класах в певній освітній галузі було обрано предметне вивчення, то на наступному циклі в шостому-дев'ятому класах його може бути змінено на інтегрований підхід і навпаки.

В окремих випадках, пов'язаних із відсутністю навчально-методичного забезпечення (зокрема підручника) для певного освітнього компонента, допускається зміна модельної навчальної програми в межах циклу.

Заклад освіти під час організації освітнього процесу використовує навчальні програми навчальних предметів / інтегрованих курсів (зокрема міжгалузевих, білінгвальних), які розробляються:

на основі обраної(-их) модельної(-их) навчальної(-их) програми(-м) із урахуванням кількості годин, визначених у навчальному плані закладу освіти на вивчення навчального предмета / інтегрованого курсу;

безпосередньо на основі Державного стандарту (для курсів за вибором, які реалізують в освітній програмі закладу освіти за рахунок годин для перерозподілу, визначених відповідним типовим навчальним планом).

Навчальні програми, розроблені на основі МНП, мають містити опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними МНП. Формування змісту навчальних предметів, білінгвальних курсів, інтегрованих курсів може здійснюватися шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників.

Навчальні програми, розроблені на основі МНП, затверджує педагогічна рада закладу освіти.

Рекомендацією для використання в освітньому процесі закладу освіти навчальної програми, розробленої не на основі відповідної МНП, а безпосередньо на основі Державного стандарту, є надання грифа «Схвалено для використання в освітньому процесі» в установленому порядку.